

De Stemming van 27 maart 2016

De gebeurtenissen in Brussel zorgden voor een stijging van 2 zetels van PVV, weer naar de 39 van enkele weken geleden. Bij twee partijen zien we een daling van 1 zetel; de SP en D66. Die laatste partij is daarmee op 13 zetels gekomen, de laagste score sinds kort na de verkiezingen van 2012. Begin maart vorig jaar stond de partij nog op 24 zetels. Juli 2014 stond de partij nog op 26 zetels en was daarmee de grootste partij. Nu staat D66 op de zesde plaats.

De teruggang van D66 na de hoge scores van 1 en 2 jaar geleden komt zowel doordat D66 minder kiezers uit 2012 bindt en minder nieuwe kiezers aantrekt. 2 jaar geleden gaf nog 87% van die D66 kiezers aan nog steeds D66 te stemmen. Nu is dat nog maar 60%. Van de kiezers van VVD en PvdA uit 2012 gaf in 2014 12% aan naar D66 over te stappen. Nu is dat nog maar 3%.

D66 heeft sterkere concurrentie gekregen van GroenLinks sinds het aantreden van Jesse Klaver. Toen D66 in 2014 26 zetels had, stond GroenLinks op 6 zetels. Daarnaast zien we dat CDA en PVV meer kiezers van D66 aantrekken dan 2 jaar geleden. 5% van D66 kiezers uit 2012 geven nu op PVV te stemmen. Dat was 2 jaar geleden nog 0%.

zetels	TK2012	20-03 2016	27-03 2016	Versch in 1 jr
VVD	41	24	24	
PvdA	38	8	8	
PVV	15	37	39	2
SP	15	17	16	-1
CDA	13	18	18	
D66	12	14	13	-1
ChristenUnie	5	5	5	
GroenLinks	4	16	16	
SGP	3	3	3	
Partij voor de Dieren	2	4	4	
50PLUS	2	4	4	
Overig		0	0	
Totaal	150	150	150	
VVD+PvdA	79	32	32	

De vragen deze week betreffen de reactie op de aanslagen in Brussel.

Allereerst is gevraagd hoe groot men de kans acht dat in Nederland ook een terroristische aanslag komt. De resultaten zijn vergeleken met die van 5 maanden geleden na de aanslag in Parijs. Het percentage is dus met 12% toegenomen naar 68%. In 2005 na de aanslagen van Londen was deze score ook al rond de 70%.

Acht de kans (vrij) groot dat er in Nederland ook een terroristische aanslag komt

	Allen	PVV	VVD	CDA	Stemt nu:				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Na Parijs nov 2015	56%	85%	49%	50%	29%	21%	49%	32%	79%
Na Brussel mrt 2016	68%	89%	58%	64%	52%	41%	54%	44%	79%

Er zijn grote verschillen naar huidige stemkeuze bij de meeste stellingen. Niet alleen t.a.v. het optreden van Premier Rutte en de Koning, maar ook ten aanzien van het feit of men zichzelf minder veilig voelt. Ruim driekwart van de huidige kiezers van de PVV voelt zich minder veilig op plekken waar meer mensen zijn, terwijl bij kiezers van PvdA en GroenLinks dat dit percentage rond de 20 is.

Eens met de volgende stellingen

% eens	Allen	PVV	VVD	CDA	Stemt nu:				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Wat men ook doet, het terrorisme in Europa is niet te voorkomen	70%	58%	75%	74%	81%	85%	76%	67%	82%
Op plekken waar veel mensen zijn voel ik me minder veilig dan vroeger	53%	77%	45%	53%	41%	20%	45%	22%	55%
Veiligheidsdiensten in Europa voorkomen al met al wel veel aanslagen	55%	43%	79%	63%	64%	74%	48%	76%	52%
Premier Rutte heeft zich de afgelopen dagen positief onderscheiden	27%	8%	71%	39%	35%	40%	10%	42%	22%
De uitspraken van de Koning op de markt in de Schilderswijk beoordeel ik positief	59%	33%	77%	78%	76%	92%	62%	77%	83%
Net zoals de Ministers in België moet Minister van der Steur nu ook aftreden	36%	61%	3%	18%	11%	9%	43%	20%	70%

- zie volgende pagina

Bij de keuze tussen maatregelen nemen om terrorisme te bestrijden en daarbij veel vrijheden inleveren of onze huidige verworvenheden handhaven met mogelijke consequentie dat we meer risico lopen op terroristische aanslagen, zijn de Nederlanders behoorlijk verdeeld. En ook daar zien we forse verschillen tussen kiezers van D66, PvdA, SP en GroenLinks en de andere kiezers, zoals de tabel op de volgende pagina laat zien.

Waar gaat uw voorkeur naar uit?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Stemt nu:								
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Alles aan doen om terrorisme te bestrijden ook als het betekent dat we veel vrijheden moeten inleveren	24%	40%	27%	25%	13%	13%	12%	5%	36%
Meer doen om het terrorisme te bestrijden dan nu, ten koste van wat van onze verworvenheden	38%	42%	33%	51%	33%	34%	28%	30%	29%
Onze huidige verworvenheden behouden, ook als het kan betekenen dat we meer risico lopen op aanslagen	34%	15%	37%	22%	48%	51%	55%	62%	30%
Weet niet/geen antwoord	4%	3%	3%	2%	6%	2%	5%	3%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten aanzien van de mogelijke maatregelen zien we -wederom- grote verschillen. Zo zien we bij grenscontroles invoeren, zoals het voor Schengen was, 95% voorstanders bij de PVV-kiezers. Onder de huidige aanhang van GroenLinks is 19% het eens.

Eens met de volgende stellingen

<i>% eens</i>	Stemt nu:								
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50PLUS
Moskeeën sluiten als daar door imams sympathieën zijn geuit over terrorisme of terroristische aanslagen	82%	100%	86%	80%	70%	57%	70%	54%	96%
Heropvoedingskampen voor leerlingen die juichen als ze horen van terroristische aanslagen	67%	93%	76%	63%	46%	49%	51%	27%	94%
Grenscontroles bij alle grenzen van Nederland, zoals het voor de invoering van Schengen het geval was	64%	95%	58%	52%	28%	27%	56%	19%	84%
Preventief gevangen nemen van mensen die verdacht worden van sympathie voor terroristische bewegingen	61%	89%	60%	79%	33%	38%	38%	24%	68%
100% veiligheidscontroles op alle plekken waar veel mensen komen (zoals stations, voetbalwedstrijden, bioscopen, theaters, warenhuizen)	58%	80%	63%	55%	39%	39%	48%	30%	88%
Het eisen dat van alle in Nederland aanwezigen (bewoners en bezoekers) een foto is genomen, zodat ze altijd via computerprogramma's met gezichtsherkenning kunnen worden geïdentificeerd	54%	74%	62%	56%	36%	43%	37%	30%	54%
Het mogen aanhouden en fouilleren van iedereen, ook als er geen aanwijzingen zijn van een mogelijke misdaden	53%	73%	67%	65%	32%	30%	35%	26%	69%
Het vastleggen van het DNA van alle inwoners	50%	68%	60%	52%	36%	50%	38%	22%	80%
Overall in het land veiligheidscamera's ophangen, zodat je nergens meer onbespied buiten kan zijn	39%	56%	47%	32%	28%	27%	29%	15%	52%
Het mogen afluisteren van iedereen en het mogen lezen van alle mails van iedereen, zonder dat er een vermoeden is van een misdaad	25%	41%	34%	26%	11%	18%	11%	9%	48%